

NORDLYS.

Utkommer 2 ganger i uken

Koster frit tilsendt for et aar
4 kr. For et fjerdingaar 1 kr.

REDAKTØR: DR. ALFRED ERIKSEN.

For kundgjørelser regnes 10 øre
linjen, paa første side 15 øre.

Socialismen.

Saa stort og langtrækkende er det arbejde socialisterne har tat op, at det ikke er underligt om nogle endnu ikke har lært at forstaa hvad socialismen er. Den er saa indholdsrik, at det ikke er at vente at alle paa en gang skal kunne faa den fulde klarhet over alt hvad den indeholder, og det endelige maal.

Men fordi om du kanske ikke endnu paa en prik kan gjøre dig selv rede for alle enkeltheter ved socialismen, skal du derfor la dig skræmme av navnet?

Eller skal du for den saks skyld la dig hindre fra at slutte dig til vort parti?

Noget maa du vite, før du kan bli med os. Det er sandt. Men det du trenger at vite for at skjønne, at det er i dette parti du hører hjemme, og at du bare her kan opnaa noget som kan bli til gagn og velsignelse for dig og alle de smaa i samfundet, det kan du snart faa greje paa.

Du trenger ikke at kunne utrede alle de mange enkeltheter ved socialismen eller at faa gjendrevet alle de mange indviklede og søkte og utidige indvendinger mot den, som vore motstandere gjør sig umake for at finde op.

Det gjør de jo bare for at narre folk. De vet selv, at hvis de vil holde sig til det som er sakens kjærne, da kan de ikke føre frem en eneste indvending mot socialismen.

Ta saken simpelt og grejt.

Du tiltrænger bare at vite det ene: Hvad er det vi socialister vil? I hvad retning arbejder vi, og hvad er maalet?

Spør du slik, kan vi gi dig svaret grejt og letfattelig, og alle skal bli nødt til at indrømme at vi sier sandt.

Socialisterne vil rette paa det som er vrangt og uretfærdigt. De kjæmper for at alle smaafolk og hele den arbeidende klasse skal faa bedre og lettere livsvilkaar, end de nu har.

Og det endelige maal er, at

faa indrettet samfundet slik, at det skal bli størst mulig lykke, ikke bare for nogle faa, men størst mulig lykke for alle.

Vi vil, at det skal bli ret for alle, og vi vil ikke gjøre uret mot nogen.

Er det noget ondt eller farligt eller ukristeligt i det?

Tænk over det selv.

Og det er muligt at stelle det slik. Vær vis paa det. Det er ikke nødvendigt, at samfundsordningen skal være saa daarlig og uretfærdig, som den nu er. Det er ikke nødvendigt, og det er ikke guds vilje, at de aller fleste skal ha det saa vondt, mens nogle faa samler alle rikdommene og fordelene paa sine egne hænder.

Det er muligt at stelle samfundet slik, at det blir godt og retfærdigt, at det blir taaleligt for alle at leve, naar bare smaafolk selv faar indrette samfundet efter sit, efter den arbeidende klasses tarv.

Socialismen eller arbejderpartiet er det eneste politiske parti som virkelig for alvor vil, at det skal være smaafolks og den arbeidende klasses tarv og ønsker som skal være bestemmende for hvordan samfundet i alle ting skal ordnes.

Det vil du ogsaa se, naar du legger mærke til de ting som vi har tat op at arbejde for i den nærmeste tid. Læs nøje gjennom arbejderpartiets program, saa vil du se hvad socialisterne stræver for.

Vi kan ikke nu straks faa gjennomført alt vi vil, eller naa maalet paa en dag. For den nærmeste fremtid maa vi arbejde for at faa rettet og læmpet paa noget av det værste, og sat igjen nogle av de mindre ting som kan bli til lettelse og hjelp for smaafolk.

Alt det andre faar komme siden.

Men derfor behøver du heller ikke nu at gjøre dig saa stor bekymring med straks at faa

nøjagtig utredet alle de smaa og uvæsentlige spørsmåal som henger sammen med socialismens endelige fremtidsmaal. Det er viktigere at tænke over de saker som staar paa programmet for dagen.

Er du enig i disse ting, saa maa du slutte dig til os.

Du maa ikke la vore motstandere faa lov til at narre og forvirre dig, naar de søker at gjøre saken dunkel ved alle sine vidtløftigheter. De vil ha det til, at det skal saa uendelig lang betænkning og en hel mængde indviklede overvejelser til, før du kan komme over.

I virkeligheten er saken saa enkel og simpel og grej.

Vil du være med i det parti, som for alvor vil, at det skal være den arbeidende klasse som raar i samfundet? Saa at smaafolk endelig en gang kan faa indrette samfundet efter hvad de trenger, og hvad de har raad til?

Det er hele spørsmålet.

Vil du dette, saa hører du os til. Saa maa du være socialist.

Da venter du ikke med at slutte dig til os.

Da finder du det kanske ikke en gang umaken værd at holde paa med at faa imøtegaat alle de utidige indvendinger som denne eller hin sakfører eller rikmand finder op imot socialismen.

Fordi du vet, det er alt sammen bare noget de finder op.

Fra Tromsøsundet.

Hver gang vi gjennomlæser Deres blad, eller vort blad, bør vi heller si, finder vi altid noget nyt og belærende. Der er stykker nær sagt fra hele verden, like fra Alaska. Men jeg har da intet set fra os som bor saa nær »hovedstaden« Tromsø. Ja, det var Tromsøsundet jeg egentlig tænkte paa. Aa ja, her er et stilfærdigt folk, som er med og gjør alt som staar i deres magt til at ophjælpe det hele land, men ligger selv nede i armod.

Ja maaske jeg gik for vidt eller sa for meget. Jeg kommer

til at tænke paa at vi er jo kommet langt frem. Her er lit industri. Vi har en tøndefabrik og et teglværk, som virker noget, om det er lite. Det staar jo stille med alt nu. Av den grund hadde jeg nær glemt dette. Og saa har vi faat lit telefon, saa at vi av og til kan faa høre lit om kobben og isen i Ramfjorden, og saa har vi hørt om en vejstub som skulde bli, som der nu er talt om i 30 aar. Om den opvoksende skægt faar se den eller kommer til at betræde den, er vel tvilsomt, takket være vor tingmand Larssen.

Naar landmanden skal til byen den stormfulde høst og vinter med de produkter han har at for dit, saa er det følsomt, hvor han maa slite i disse smaa baater. Særlig er det slemt for vore kvinder, som aaret rundt maa rejse paa denne maate, først gjennomvaate og overiset, saa staa paa torvet med nogle liter mælk og lit fløte til klokken 2 og 3, saa til at ro i storm og strøm hjem i mulm og mørke. Træt og vaat kommer man saa hjem; men ikke sjælden maa man sætte op paa vejen og til at kave i sne og storm gjennomvaat og med en tom mave. Det er ikke lyst til bylivet som gjør dette. Nej, deres vinterforretning bestaar i denne drift at sælge og kjøpe for dagen.

Jeg hadde jo egentlig tænkt at fortælle vort blad om noget andet. Vi har jo desværre ogsaa i aar gjort store utrustninger til dette aars vinterfiske; men vi blir skuffet det ene aar efter det andet og ikke minst nu da næsten alt haap er borte. Riktig nok ser jeg at opsynsschefen har bedre tro end vi fiskere, og glædeligt skulde det være for alle sultne munde om herren vilde sende fisk fra sit rike skatkammer, saa der kunde bli brød til alle som søker paa havet efter det. Naar chefen uttaler at han ikke tror at det er udyret kobben som er aarsak til at fisken er sonderrevet og jaget, men den kolde temperatur i havet, da tror jeg han tar meget fejl. Skulde han ærlig ha tænkt sig muligheten av dette, undskylder vi ham.

Men er det for at gjøre vore praktiske erfaringer til intel, saa at vi maa sulte ihjæl, at han holder med kvalfangerne, da beklager vi ham og alle saadanne.

Hvor ringeagtet vi smaa end kan være i de stores øjne, saa har vi dog været med og bragt dem paa matbærg. Jeg tænker saaledes paa den berømte Nansen. Hvor det gik som en

pil igjennem os alle ved at høre ham tale til vore utsendinger i kvalsaken i Kristiania, at de skulde rejse hjem og sende os ut til havs for at hente fisken og ta alt med ro, medens videnskapen drev paa med sine undersøkelser til vi var sultet ihjæl. Ja, der staar skrevet, at de døde kan ikke tale. Men hadde vi hat et saa rikt skatkammer som ombord i »Fram«, saa kunde vi vel ha tat det med ro en tid.

Et motbevis mot fiskeriopsynschefens paastand at fisken ikke taaler kulde i havet, er det at vi i vinter har hat bar mark og flere graders varme, men Nansen, som var et menneske kunde leve i havet i 40 graders kulde.

Men kanske »Fram« var saa nær, at man kom ombord snart. Derom blev jo avlagt taushetsed.

Jeg maa tilbake til fisken, for da er vi i vort element. Høsten utover var der gode utsigter; men da kobben kom, var alt forbi med alle sorter fisk, ikke da kulden kom i vandet. Nej, det motsatte er tilfældet. Vi har en liten fjord, Ramfjorden. Inde i den ligger omkring 70 centimeter tyk is. Derind er jaget nogen smaa rester av fisk, hvor ikke kobben kan komme og hjemfolket fisker da lit. Vi maa jo tro, at det er koldere der inde baade paa og under isen, end her ute hvor vi har aapent vand. Kobben er endda blet saa rovgjerrig at den dræper den fredede ederfugl, som ikke menneskene fik lov til at skyte.

Jeg kan og bemærke, at jeg har været paa Finmarken hvert aar siden 1862 og drevet fiske, vinter og vaar undtagen de to siste aar. Der kunde være meget at fortælle om kval, lodde, fugl og fisk; men jeg vil kun si, at av alle de aar var 1881 et storartet aar med frost og kulde, saa næsten alle havne frøs til med is, saa det var vanskeligt at komme op i dem.

For eksempel Mehamn, hvor hele havnen var frossen, saa man gik rundt fartøjerne som paa landet. Men for Vardø stod fisken tæt under land fra 4 til 20 favne vand paa Russeviken, Russesundet og rundt Vester-vaagen, saa det var ingen vanskelig sak at drage en baat fisk optil 2000 paa et døgn; men at komme til bryggerne for is og faa den sløjet, var mange gange værre for frost. Alt var næsten forstenet til is av dens indvolde, saa jeg tror at vandet maatte være koldere da end i

vinter. Men torsken var da ikke ræd hverken frost eller is; da hadde vi baade lodde og kval, ikke kobbe.

Jeg ser at de styrende begynder at tænke paa disse kvalfangere og gjør forberedelse om de skal gi levebrød, i tilfælde at der en gang i tiden skulde komme i stand en kvalfredningslov. Mærkelig nok trodde vi nu at de maatte heller tale om at gi os erstatning for vore store tap paa grund av kvalens utryddelse. Der høres om nød fra alle kanter; men lite gjøres der for at hjelpe. Jeg ser vistnok, at der sendes traad til kobbegarn. Traad kan man lite leve av. Der maa penger eller brød til, skal man ikke dø.

Der er jo tider da man har bruk for smaafolket. Det er naar valgdagen kommer, og kanske naar statsmændene skal til at gaa til grænsen. I alle fald skriver »Tromsøposten« lit om det. Da tror vi at det vilde være best at kun alle disse stor-karer gik dit. Vi vil ikke la vore sønner være med dem.

En fisker.

Hedningemissionen.

Om missionen som kultur-magt holdt missionspræst Johnsen foredrag i studentersamfundets møte forrige lørdag. Hedningemissionen er i vore dager vokset til en verdensbevægelse, hvis kulturopgave det er at opveje de skyggesider som den moderne kolonialpolitik fører med sig, særlig pengebegjær, usædelighet og grusomhet. Herimot stiller missionen først og fremst vækkelsen til personlig kristentro, hævdelse av grund-sætningen om likheten mellem menneskene, undervisning og lægemission.

I det efterfølgende livlige ordskifte fremholdtes av flere talere, at det aarligaars at sende 600 000 kr. ut av landet til hedningemissionen, var at ta brødet fra barna og gi det til de smaa hunde. Det er desuten de fattigste, minst oplyste befolkningslag som i sin misforstaaede tros-iver skal lægges stærkest.

Særlig drog læge Scharffenberg skarpt tilfjells mot hedningemissionen. Dette kulturarbejde fik vi overlatt til de stormagter som ejer kolonilandene rundt om i verden. For os var sjømands-, indre- og lappemissionen mere nærliggende opgaver. Og var i det hele kristendommen en saa ophøjet lære, at vi burde paanøde hedningerne den? Taleren mindet i denne sammenheng om læren om arvesynden og helvete og den kunstige tros-sætning om forsoningen. En neger turde være lykkeligere med sin simple religion, og at forsøke at omvendte et ældgammelt kulturfolk som kineserne ved norske bondegutter fra missions-skolen i Stavanger, var en grundig misforstaaelse. Disse blod-penger som suges ut av landet som missionsbidrag, burde heller brukes i kamp mot drik og tæringssyke. Medlidenshetsfølelsen, maa ledes en anden vej, indad mot egne brøst. Derfor bør det forbydes præsterne paa

prækestolen at ivre for hedningemissionen og likesaa at samle ind penger hertil under gudstjenesten.

Socialismens fremgang i Nordlands amt.

Søndag den 15 februar dannedes en socialdemokratisk arbejderforening paa Rise i Malnæs av formanden i Bø arbejderparti.

Der indtegnedes 21 medlemmer. Til formand valgtes Johan Nilsen Rise, næstformand Anton Vadel Grimstad, kasserer baker Eriksen, Eidet.

Det besluttedes enstemmig at foreningen blir at indmelde i Bø arbejderparti.

Til medlem i fællesbestyrelsen for Bø arbejderparti valgtes Johan Nilsen Rise og til supleant Ole Sivertsen Renshaug.

Nu tæller de fem foreninger i Bø noget over 200 medlemmer.

Kobben.

Paa Karlsø fanges fremdeles kobbe.

Uer.

I Sørølenangen er der godt uer-fiske. I de siste dager har en baat faat op til 1000.

Hoteller som strejker.

Hotellerne i Haugesund har lukket og nægter at ta imot reisende, fordi bystyret har fratat dem ølret.

Fisket.

Samsund, 25. febr.

Mandag, tirsdag ottentætters garn. Skroven 0—25, Hopen Svolvær 0—12, Kabelvaag 10—30, Henningsvær 3—38, Samsund 2—27, Ure 5—33, Balstad 12—80, Nufsfjord 2—14, Sund 10—120, Rejne 12—75—40, Sørvaagen 18—100. Tirsdag natstaaatte og overstaaatte liner. Skroven 3—22, Hopen 2—50, 15, Henningsvær 17—50, Samsund 10—40, Ure 10—50, 25, Balstad 4—40, 15, Nufsfjord 1—40, Sund 4—70, 20, Sørvaagen 1—100.

Vandtemperaturen langs eggen Urebjerg østover 6, 5½, 4½, 4, 4, 4 celciusgrader paa henholdsvis 100, 80, 70, 60, 50 favner. I dag østenstorm.

Fra Svolvær meldes 24 febr. at der var jævn fiskefor-nem-melse over hele Lofoten.

Ved Brejvik er der i denne nke begyndt godt fiske. Otringer har faat optil 60 vægter. En skøjte er kommet ind med 1000 fisk. Men fisken er smaa og mager.

Ogsaa fra Senjen kommer gode efterretninger. I Gryllefjord har smaabaater faat optil 100 fisk. »Havellen« 500.

Fra Ibbestad.

Søndag den 15 desember hadde man paa Indlandet den tunge lod at døden rev bort en av stedets mest avholdte og agtede mænd, Lars Nilssen, Myrland. Han var fra sin tidligste alder en kristeligsindet sjæl, en ivrig arbejder i missionens tjeneste, i hvis bestyrelse han har staat omkring 30 aar. Avdøde var sin bygds velgjørende »morgensols straale« der altid bragte trøst og husværelse ind, hvor sorgen holdt paa at gjøre det trist og mørkt, og den barmhjertige samaritan med hjælp og bistand, der hvor nøden holdt sit indtog.

Han var unægtelig grundlæggeren og bærer av stedets »tradition« og ikke minst i egenskap herav er det hans bortgang føles saa underlig betakende tung. Mange vil ved hans død først komme til klarhet og lys over hvad avdøde var i sit levende liv.

Maatte nu den sak han var den troligste ivrer og forkjemper for, ikke lide alt for megen avbræk.

Fred over hans minde!

Stillingen her er fremdeles uforanderlig. Nøden rykker stadig nærmere ind paa livet, og vil tilslut — om ikke en forandring til det bedre sker ret snart — vise sig i sin grelleste nakenhet. Kobben hærjer endnu like stærkt og til bevis paa dens frygtelige rovdyrnatur og hvilket skadedyr dette »beist« er i havet, kan anføres, at i Grovfjorden paa lysbunden fandt man omtrent 50 st. torsk, hyse og forskjellig anden fisk, nedslagtet paa en plas. Kobben har i dette tilfælde kun spist buken av fisken.

Det er heller ikke nyt at finde kobbeædt fisk opdreven i fjæren eller drivende paa sjøen, og det i en tid da man ikke kan faa fisk av havet, om man saa ægnet guld paa anglerne.

Dette dyr, som dr. Hjort har slaat fast skulde til Hvitehavsisen for at føde sine unger, føder nu sine unger her inde i fjæren i Ibbestad uten at spørre dr. Hjort om lov.

Kan ikke dette tjene som bevis paa, at dette videnskapelige værk, der gaar under navn av Hjorts-bok og som skal veje mere end hele den fiskende befolkning med sin praktiske erfaring, — er den rene, skjære humbug, da vet jeg ikke. Faar slutte. Jeg ser »Nordlys« flere ganger er saa optat av indsendte artikler at redaktionen ordentlig har været husvild i sit eget blad.

Den 25—2—03.

Martin Grønæs.

Fra Hasvik.

Jeg vil da gaa løs med at fortælle om fisket. Som De anta-kelig vet har det været smaat med fisket hele høsten og vinteren med paa grund av russekobben, som har tat bopæl i Finmarken baade sommer og vinter. Nu i det siste har man formærket fisk paa 2—3 hundre

favne vand, altsaa paa leren som man sier. Det er jo svært tungt at drive fiske paa en saadan dybde. Men det er nu saa, at saa snart man faar fisk blir man altid lit kvikkere.

Her i Hasvik og omegn har man faat fra 80—500 kilo i de to-tre siste dager, som maa sies at være meget godt. Ja bare nu kobben har ruslet sin vej, saa man kunde faa lit fisk av den som er. Det trænges forresten at bli fiske nu, for det er vist ikke rart for folk som trænger kredit. At gaa paa knæ og trygle for saadanne karer som handelsmændene er ikke godt.

En fisker.

Sildefisket.

Ved Haugesund ligger en hel del svenske fiskere og bruker snurpenot. Dette har vakt stor uvilje blandt de norske fiskere, da de mener at det skader drivgarnsfisket.

Motstanden av kvalfredningen.

Jarlsberg og Laurviks amtsutvalg, Sandefjords formandskap og Sandefjords handelsforening har sendt handelsdepartementet en længere forestilling mot kvalfredningen.

Manden med de mange stillinger.

Der er før omtalt, at justitarius Hirsch ved Trondhjems overret ved siden av sit embede sitter inde med en hel del andre stillinger, saa at han ved siden av sin embedsløn paa 5805 kr., tjener 6400 kr. I alt har han altsaa 12 200 kr. aarlig.

Og endda klages der over at overretten har for meget at gjøre. Regjeringen hadde foreslaat bevilget 4000 kr. til ekstrahjælp.

Da denne sak kom fore i stortinget, blev bevilgningen ned-sat til det halve.

Fra Sand i Senjen.

Jeg rejste nylig med lokalskipet en tur til fiskeværet Svinøvær i Senjen. Dette er aldeles sonderlemmet i smaa holmer. Det ser ut til at være lit land paa frastand; men kommer man nærmere indtil blir det bare sand og skjær. Staten har ogsaa der arbejdet baathavn. Denne er liten, men nok saa god og vel beskyttet.

Stene har i mange aar været et godt fiskevær; men iaar ser det øde ut. Brygger og rorboder staar tomme og likesom sørger over alle fraværende. Den saa forhatte kobben er aarsak deri. Nu er her kun 2 baater som ror, en med garn for at fiske uer, som det ser ut til at være lit av, hvis vejret har været saa pas, at de har faat skjottet garnene. En baat er med line. For denne er det altsaa intet at gjøre. Forrige aaringer har her været 5 fiskekjøpere. I aar er kun en her, handelsmand S. Simonsen, der saa omtrent bor her aaret rundt. Han har været stedets største fiskekjøper de andre aar. I aar har han sine fiskeboder tomme. Dette er nok saa ubehageligt for

den til en hver tid saa strævsomme mand, der altid under trykkende vilkaar har arbejdet sig nok saa bra frem.

Ved at se paa vandpumpen, som blev bekostet av staten ifjor, forekom det mig, at den er meget uheldig sat. Dersom den har været sat paa den anden side av havnen, hadde den kunnet bli benyttet av de fast boende folk. Det har været bedre for pumpen. Nu staar den og er saa omtrent bortrustet. Det ser ut til at pumpen skulde staa der til bekvemmelighet kun for en del mandsrorboder.

Sluttelig vil jeg her tilføje, at der er et mærkbart tryk allerede nu blandt folket. Her er stor trang som begynder at komme frem. Men jeg synes det er næsten usundt at tænke paa at kommunerne laaner penger og deler ut paa ledige hænder. Det maa da være langt hedre at kommunerne satte i gang et eller andet arbejde. Hver eneste herred har rikelig av arbejde, hver efter sin beliggenhet. Her ligger store jordsbruk næsten øde av mangel paa arbejdskraft og midler til at drive med. Var det ikke godt i disse tider at la folk arbejde dem frem? Det kom en gang igjen; men de penger som nu utdeles kommer knapt nok igjen av mange; men alle kommuner maa betale, saa vel de som har faat som de der intet har faat. Atpaa tapet av penger har vi alt det usunde som frembringes blandt folk ved lediggang. Ja, ønskeligt var det, om »hyrderne«, som det heter, kunde faa øjnene op for dette.

Kobben hærjer endnu noget her.

M. Sand.

Fra Bardo.

Siden soaialisterne begyndte at røre sig i Bardo blev Herodes og Pilatus venner. En del av bygdens spisser, dhr. Manden paa kvisten, Ty, senere Uty, i kjelderen og Hejmføding med en hel del navne som de selv bruker, højre og venstre slutter sig sammen i broderlig enighet. Manden paa kvisten sænker sig og kjeldermanden hæver sig, naturligvis for at hemme soaialisterne. Barnet skal søkes kvalt i fødselen.

Jeg synes nu det er overflødig at øsle saa stor kraft paa en saa ubetydelig ting. Man sier jo, det lønner sig ikke at spandere krut paa kraaka. Det synes at være som at skyte med kanon paa en spurv, men den er ikke god at træffe. Spurven kommer nok til at vokse og bli stor med tiden.

Engelskmændene rustet vel for at indta boerfristaten. Hurra boerbrødre! Frisk mot! Til høsten skal det avgjørende slag staa. Bardo koloniminister skal ikke faa æren av at fare med triumftog gjennom vor fristat og træde paa de slagtes grave. Frem Dewet, Sten, Botha og Cronje! Vi trænger førere.

En præken av sogne- præst H. Lunde

i Trefoldighetskirken 1ste juledag.

(Gjengit efter hukommelsen av overretssakfører I. H. Hammer i »Arbejderen»)

Det er en gammel og vakker skik, at vi juleaften, om vi har lejlighet til det, gjør et besøk ved vore bortvandrede kjæres grave, for at legge en blomst paa dem, en hilsen fra julen, som nu skal fejres uten deres nærvær. Og som vi nu staar der med sorg, savn og ganske anger, mange av os ensom, forlat, hjelpeløs, uten trøst, ly og varme i verdens kulde, saa gaar tanken til himlen, og det er som om vi ikke der først gaar til gud, til Jesus; men vi søker dem som stod os nær i livet og nu nyter den himmelske festglæde.

Og minderne om hvad de var for os, og hvad vi var eller ikke var for dem, drager gjennom

sjælen, al ukjærlighet, uvenlighet, al brist paa hjælpsomhet og opofrelse, alle haarde ord, al skaanselsløs behandling, det ligger nu saart og tungt paa sinnet, og vort angrende hjerte ber i dette sit gode øjeblik: »Forlat, forlat alt, at ikke den sviende samvittighet skal røve julens glæde. Og rundt om er der grave, efter hvis beboere vi aldrig spurte. Saa gaar vi hjem, og der er en trang til at aapne hjertet for hverandre, at søke hverandres tilgivelse, at fatte forsett om et andet sind mot gud og mennesker, især de i hjemmet. Vi prøver at skape fred, hjertelig stemning og glæde. Vi vilde saa gjerne, at kjærlighetsluerne skulde brænde overfor hvert menneske, og vi skammer os bare ved tanken om at være nogens uven.

Tanken om at det netop er vort forhold i hjemmet som skal prøves, er levende oppe hos os og maa være det, om vi ellers har sans for juletanken — menneskenes brorskap i kjærlighet og inderlig juleglæde. Det er desværre saa, at vi hjemme

ofte »kaster masken», d. v. s. vi er hjemme grinebitere, faamælt, skaanselsløse, uopdragne eller værre end det i ord og gjerning. Vi legger ikke baand paa os, tænker ikke paa at der er en aand i hvert ord, hver gjerning, i vor adfærd og optræden, og denne aand »utgytes» over vore omgivelser. Er vi grætnet, pirrelige, fordringsfulde, hæftige, uvenlige, fører vi raa tale, skjænd, bandskap, løgn, sladder i vor mund, slik blir ogsaa de som uvilkaarlig tar eksempel efter os, vore barn og efterkommere i mange led. Er vi opofrende, hjælpsomme, venlige, taalmodige, varsomme, hensynsfulde, ærbare i al vor færd, da utgaar der herfra en aand til velsigelse for det hele samfund. Godt eller ondt som utgaar fra os, det er sten kastet i tidens hav med bølgeringer mot evighets land.

I hjemmet kan vi ha de reteste glæder, det inderligste samliv; men der kan ogsaa bedrøvelse og sorg være dyp og bitter som intet andet sted. Der kan »dine haar graane, og in-

gen mærker at du ældes dog.» Der kan du ogsaa møte det mest skjærpede blik for alt som ikke er til din fordel. Der kan alle gode spirer i din sjæl utfolde sig til et duftende flor av ædle egenskaper. Der kan du odlægges til bunds, miste troen paa dig selv, bli vrak, skadedyr eller et goldt fikentræ, som tar jordens kraft uten vederlag. Naar hjemmet forstyrres av ulægelig skilsmisse, det maa være som at hugge lem av levende legeme og værre; for saaret gror aldrig! Aa venner, la os ret tænke paa vor stilling, vor opgave i hjemmet! La os arbejde for, at samfundet kan komme til at bestaa av gode, trygge hjem!

Men naar vi saa juleaften har sluttet fred, bedt om tilgivelse, fattet nye forsetter og efter ævne glædet hverandre der hjemme, naar vi sitter i endrægtighet, kanskje ved en rik fylde av gode gaver, saa — ringer det paa døren!

Aa, mine venner, denne ringing kan ta hele min juleglæde. Det er, som maten blir til graa-

sten i munden og klærne brænder paa kroppen som nesleris. Aa, denne ringing, den vækker saa mange tvil og trøstesløse tanker! Den er et bud fra de hjemløse, som ikke kan ringe ved egen dør, fra de frysende, forsultne, som livet er gaat i stykker for, er blet saa trøstesløst at kirkeklokkens klang om fred, kjærlighet, glæde, brorskap maa synes dem en haan! Og der er tusen og atter tusen slike bare her i byen, og ute i verden er der millioner, og hvert hus, hver menighet, hver bygd og hvert land slaar om sig en mur og roper: Kom ikke hit. Vi har saa evig nok med os selv! De har ikke tak over sit hode, og tusen rum staar ledige. De fattes fornødenheter av alle slags, og store forraad ligger oplagret, raatner kanske nytteløst hen. Her er materialer av alle slags. Naturen frembyr sine gaver i rik overflod; men millioner arbeidsvillige hænder kan ikke faa ta fat!

Dette forhold er skrikende galt! Vi fornedrer den reffærdige gud, vi baktaler, forhaaner

Spørsmål og svar.

Spørsmål.

Jeg maa herved be Dem godhetsfuldt at besvare nedenstaaende spørsmål gjennom Deres ærede blad »Nordlys».

Jeg er en gammel bygselmand. Gaarden jeg bruker tilhører et proprietærgods. I mit bygselbrev staar bl. a. at naar jeg opsier min bruksret, skal jeg ha kaar av gaarden for mig og min kones levetid, dog saaledes at naar en av os dør, skal det halve av kaaret bortfalde. For nogle aar siden døde min første kone og jeg indgik nyt ægteskap med en yngre kvinde.

Kan der nu nægtes kaar til min kone, naar jeg frasier mig min bruksret av gaarden?

Svar:

Hvis der ikke i bygselbrevet er tat noget særskilt forbehold for det tilfælde, at De gifter Dem op igjen, kan der ikke nægtes Deres kone at faa kaar.

Spørsmål.

Sistleden september indsendte jeg gjennom lensmanden klage for overfald og mishandling av mine barn medens de var i skogen og plukket tyttebær. Der er endnu ikke fra fogdens side foretat noget, hvorfor spørres:

1. Findes der ikke i loven nogen grænse for hvor lang tid en klage kan ligge hos vedkommende embedsmand?
2. Hvad har jeg at gjøre for at faa saken fremmet?
3. Er ikke dette en offentlig sak?

Svar:

1. Nej. Undersøkelse bør fremmes saa raskt som muligt, og hvis den ikke fører til noget, skal dette meddeles klageren.
2. De faar tilskrive fogden og be om at faa vite hvad der er gjort med saken. Hjælper ikke det, faar de henvende Dem til statsadvokaten.
3. Jo.

Spørsmål.

Jeg handlet hos en handelsmand 1½ aar. I den tid blev jeg ham skyldig ifølge kontrabok kr. 150.01. Nu stævner han mig for kr. 267.25, hvilket jeg benægter. Nu spørres:

1. Kan handelsmanden tvinge mig til at betale det paa-stævnte beløp?
2. Er ikke en handelsmand pliktig at utskrive kontokurant ifølge norsk lov?
3. Kan handelsmanden auktionere mit barns hus, der er opført for laante penger i barnets navn?
4. Har jeg ret til at føre vidner som kan vidne at handelsmanden har opført varer paa dem som de ikke har mottatt?
5. Kan jeg protestere mot flere utsættelser fra handelsmandens side?
6. Hvad har jeg at gjøre?

Svar:

1. Ikke uten at han kan godtgjøre, at hans paastand er riktig.
2. De har ret til at kræve, at handelsmanden skal fremlegge nøjagtig oppgjør eller specificeret regning over hvilke varer De har mottatt.
3. Nej.
4. Ja.
5. De kan vistnok nedlægge indsigelse mot at der tiltaas handelsmanden flere utsættelser, hvis det ikke er nogen rimelig grund til at kræve saken utsat. Han maa paa sin side oplyse for dommeren i hvilket øjemed han ber om utsættelse. Det er imidlertid dommeren som ved kjendelse avgjør, om utsættelse skal gis.
6. De maa nøjagtig paavise hvad der er uriktig i handelsmandens krav paa Dem, og føre bevis for Deres paastande.

Fra Hammerfest.

Hammerfest bystyre har vedtat at indføre ændrede ligningsregler, saaledes at skatten vil falde mindre tung for de smaa indtægter.

Saken stod paa fisker- og arbejderforeningens valgprogram.

Markus Thrane.

En indsender i »Harstad tidende», som er blet skræmt over socialismens rivende fremgang her nord, gir til beste flere fornøjelige ting. Først sier han, at »selveste præsten Eriksen har været med paa millionrullingen til forsvarsvæsenet.» Vi spør: Naar har han det?

Saa utbryter han: »Men er det ikke Markus Thrane op ad dage, maa jeg spørre?» — Nu vet jo alle, at de ting Thrane arbeidet for, ikke var andet end slikt som for længe siden er gjennomført, og som det ikke har været nogen fare i.

Retfærdighet.

3 dages vand og brød fik en omvankende stenarbejder nylig i Larvik. Han var sigtet for betleri. Han forklarte, at han hadde forsøkt at faa arbejde hos forskjellige; men ingen steds var der noget at faa med det samme. Efter nogle dages forløp hadde han brukt sine penger op, og hadde saa været inde i flere huser paa Thorstrand og bedt om penger og mat. Efter vidneforklaringerne optraadte han under sit betleri stille, og beskedent og var aldeles ædru, og naar han intet fik, gik han sin vej igjen like saa stille og rolig som han var kommen ind.

Mere militærgalskap.

Stortinget har gaat med paa at gi statsraad Stang lov til at bruke penger til i vaar at avholde 25 dagers særskilte øvelser ved de nye fæstninger.

Det ser ut til at krigsgalskapen endnu ikke har naad toppunktet. Først har sabelraslende officerer og uvittige stortingsmænd fablet om at dra til

grænsen, og saa gaar stortinget med paa en beslutning om ikke at kunne vente med at opøve grænsefæstningernes mandskap til den sædvanlige tid kommer.

Vil man da med folk og magt ha folk til at tro, at der er noget i krigsvrøvlet?

Faldefærdig kirke.

Grunden svigter under Johanneskirken i Kristiania. Guds-tjenesten har maattet avlyses. Kirken blev færdig i 1878.

Svar fra Alette til a.

(Slutn. fra nr. 15).

Om det lappiske sprog har der været adskillig diskussion blandt autoriteterne om det skal fjernes fra skolen eller ikke, men de er kommen til det resultat, at i alle lappiske distrikter i Tromsø amt skal det gjælde som hjælpesprog. Saa det nytter ikke at forandre det.

Det er mere end godt at læse bøker og blade, men at følge med alt som læses indlater ikke jeg mig paa, særlig i politisk henseende. Meget av det som heter politik, har en gang i tiden hævet sig i skyerne og er bleven saa tør at den ikke duer til kost for mig. Den er endda saa raatten, at den ikke taaler nye lapper. Der er kommen ærgjerrighet og pengegjerrighets kræft i den, saa jeg øjner slet ikke noget lys deri, men heller mere dunkelhet. Mine gamle støvede oppbyggelsesbøker er holdbare hvad indholdet angaar, og paa disse stoler jeg mange ganger mere.

Netop med disse dokumenter i haanden tror jeg at greje mig for øverste lærer, naar alt andet brændes op og trampes under fætter. Imidlertid synes det mig at i Deres artikler kommer ikke det frem som man netop skulde holde sig til, men derimot synes De at ha slukt opplysning med hud og haar. Jeg skal ved samme lejlighet oplyse

Dem om, at jeg har ikke lært sprog av russiske fiskeopkjøpere, ikke heller av de engelske possetnotdrivere; men i min lille boksamling er slike bøker hvor jeg har lært et og andet smaatteri. De synes vel det at det er en dødssynd av mig, at jeg som kvinde vover mig i avisfejde med en efter sit eget tykke oplyst skolelærer.

Til sist en liten sukkerbit at smake paa. I det norske sprog er stor dialektforskjel. Snart sagt hver bygd har sit sprog. Og skal vi ha en tid lærer til barna fra Nordland, en anden tid fra østlandet og atter en tid fra vestlandet, og vi rigtig gjøre os forstaalig med dem, saa trængte vi toll, end mere barna. Hvis det lappiske sprog er sammenrotet, saa er ikke det norske mindre, det er en hel sammenrum av flere bygdedialekter. Nu snart blir det mere lapskaus.

Om vi taler flere sprog, saa frygter vi allikevel ikke for rusen. Ikke gjør vi opprop til rustning imot ham heller. Han forskafter os billig mel for de daarligere fiskevarer han faar av os i makketiden.

Lev vel da hr. a. Vi maa ikke slutte at skrive til hverandre. Muligens vi kan bli mere kjendt, og da kunde det bli raad for Dem, De som ikke er videre sjøvant at gjøre en kort tur paa sjøen med mig, som er sjøvant for at De da kunde lære at gjøre forskjjel paa fisk og fugl, og samtidig lære at man ikke skal stappe fisken hel med slog, lever og hode i kokekarret og koke den slik, men at man først maa ta indvolden ut av fisken og siden skjære den i stykker og da koke den. Saa kunde jeg lære Dem at stelle fuglen paa samme vis.

Alette.

Skal denne skriftveksel fortsettes, maa det helst bli privat. Bladet kan ikke avse mere plass herfor. Red.

den evige ved at si, ved at tro, at han har indrettet livet saaledes. Nej, ham tilhører æren for at ha git os uuttømmelige naturens rikdomme, men os vore ansigters blygsel, fordi vi ikke bedre forstaar at stille med dem.

Hvert aar vender denne arbejdsløshetens verdensplage tilbage, og vi staar der like uforberedt til at møte, til at avvende den! Er ikke dette en skam, en uværdig falliterklæring? Nu taler han socialisme, vil I tænke; men jeg spør hver tænkende mand og kvinde: Har vi ikke her en opgave, som menneskeheden skal, maa og bør sætte sin ære i at løse?

Denne by er meget godgjørende. Jeg retter en tak til dens mænd og kvinder i alle stillinger, i rikdom og jævne kaar, for det varme hjerte, den aapne haand til at lindre nød. Men godgjørenheten strækker ikke til. Uten at misforstaas kan vi som rettænkende mænd og kvinder saa trygt si det aapent og ærlig til hverandre, at her kræves en øko-

nomisk orden som gir enhver adgang til at leve av sit arbejde.

Kald det socialisme eller hvad I vil; men jeg er vis paa ikke at møte motsigelse fra noget forstandigt hold, det være højre, venstre eller noget andet.

Hvad er, økonomisk set, forskjellen mellem os embedsmænd og arbejderne? Jo, vi har ved statens og egen hjælp forstaat at indrette os slik at vore indtægter sikkert gaar ind. Noget andet kræver heller ikke arbejderne, og det, er et retfærdigt, rimeligt krav. Hver menneske ønsker indtægter som sikkert gaar ind.

Da vi nylig utdelte 20 kr. til hver av nogle og tredive arbejdsløse familier, sa en mand: »Ja, vi er meget taknemlig for dette; men — aa, om vi heller fik arbejde!»

En højstaaende dame av højre, meget intelligent, sa nylig til mig: »I den saakaldte »gode tid« gik vort bystyre hen og kostet paa Drammensvejen omtrent 400 000 kr., for at vi skulde ha et stykke europæisk gate. Da var det ikke paakræ-

vet for arbeidernes skyld, og hvad hjælper et saadant stykke fattigfornemt Europa, naar armødsdommen ligger klar i dagen — selv i Drammensveiens nærmeste naboskap? Om vi nu kunde brukt de 400 000, det vilde hjulpet lit i al fald.»

Der er god mening i denne dames tanke, at stat og kommune skulde utføre sine større arbejder i de daarlige tider. Allerede dette vilde hjelpe langt. Vi er ofte saa forhærdet haarde og tankeløse i vor dom over dem som ikke kan klare sig i livet, hvad enten de nu er blet vrak, eller de maa sitte med hænderne i fanget, fordi de ikke faar arbejde. De skulde spare, heter det, og saa lægges skylden uten videre paa drikken. Men kan man vente, at noget kan spares av en almindelig dagløn til en familie? Hvad koster ikke bare hus og brænsel, og hvad drik angaar, ja — jeg viste i gaar en mand bort, fordi det lugtet av ham, men jeg angir det. Han saa paa mig med et blik jeg ikke glemmer, som om han vilde si: Du skulde

bare vite hvorledes vi har det! Ikke vil jeg forsvare drik, naturligtvis; men la os være skaansomme, naar det gjælder dem som lider mere ondt end mænd kan nævne!

Saa har vi da set, mine venner, at der kan være grund nok til sorg og anger ved tanken paa bortgangne kjære, paa forholdet til vor familie, vore medmenesker. Men hvor blir der saa av juleglæden? Jo, der er endnu en sorg som bør være den dybeste, den, der skulde ligge som aarsak under vor samvittighets tilskyndelser og bebrejdelser, naar det gjælder forholdet til vor næste.

Det er sorgen over at vi og den hele verden ligger i det onde at vi er syndere, »haarde halse, uomskaarne« paa hjerte og øren», som motstaar guds planer og vilje, lever et kortsynt og uklokt egenkjærligt liv efter kjødets finere eller grovere lyster, tramper paa vor egen samvittighet, foragter guds godhets, langmodighets og taalmodighets rikdom og derfor samler os vrede paa gjengjældelsens dag. Er sor-

gen over det blet vor dybeste, da vil vi takke gud fordi vi har faat opleve endnu en julefest. Vi, som av skam over vor urenhed og utroskap, over at ha forteret vor kraft i forfængelighet og gravet vort pund i jorden, ikke tør løfte vore øjne til himmelen, vi vil vaage at tro paa forlatelsen, fordi gud har aapenbaret sig selv i Kristus, og denne tro vil skjænke os den rette juleglæde og fylde os med et alvorligt forsæt om i lydigheit under aandens tugt at vandre som levende vidnesbyrd om kraften av julens budskap: Fred paa jorden! Ikke en hensynsløs kamp for brød, de faa dager vi færdes her nede! Ikke bitter strid i daglig omgang, ikke angst i hjertet! Ja, maatte vi virke til, at gud æres, at menneskene lever med og i fred, saa han faar velbehag i dem.

Da skal vi ogsaa kunne hjelpe vore lidende brødre til at faa brød ved sit arbejde, ikke ved usikre, velvillige gaver!

Til Amerika
koster Nordlys 2 dollars aaret.

NORDLYS

kan tinges

I Tromsø hos hr. kjøpmann S. T. Øien.
I Vardø i »Finmarkens» ekspedition.
I Harstad hos hr. kjøpmann S. munsen Sparboe.
I Narvik hos hr. P. N. Nylander.
Samme steds mottas avtiser og sælges løse numre av bladet.

Desuten kan bladet tinges paa alle landets postanstalter og i ekspeditionen paa Karlsø. Bestillinger ledsaket av kontingenten, 2 kr. for et halvaar, kan sendes portofrit, naar brevene paategnes: **Avisak.** Saadanne breve maa ikke indeholde andet end bestilling av bladet.

Nordlys maa forutbetales.

Bekjendtgjørelser.

Indbydelse

til aktie-tegning.

Paa aarsmøtet i aktieselskapet »Nordlys» den 7 januar d. a. vedtokes at utvide aktiekapitalen til 4000 kr., saaledes at der utstedes 100 nye aktier, hver lydende paa 20 kr. som utbydes til en kurs av 110%.

Hver aktie vil saaledes bli at betale med 22 kr.

Idet styret henviser til det regnskap for foregaende drifts-aar og den oversigt over selskapets formuesstilling som var offentliggjort i nr. 1 av bladet for dette aar, indbydes herved til tegning av nye aktier.

Averter i Nordlys.

NORDLYS

REDIGERET AV DR. ALFRED ERIKSEN —

Rikholdigt. — Grejt. — Alsidigt. — Letlæst.

Hvert nummer av NORDLYS indeholder 16—17 spalter læsestof. Altsaa adskillig over dobbelt saa meget som de andre Nordlandsblade.

NORDLYS bringer stadig en mængde originale stykker om de forskjelligste spørmaal og dagens begivenheter.

Utkommer 2 ganger i uken.
Koster 4 kr. aaret.

NORDLYS

Maa betales forut.
Koster 1 kr. fjerdingaaret.

Hvad loven sier.

Vore lovforklaringer vil bli fortsat i dette aar. Lovreglerne om faste eiendomme vil bli avsluttet med gjennomgaaelse av utskiftningsloven og loven om jords deling og skyldsætning. Derefter vil der bli git en del formularer til de almindeligst forekommende dokumenter. Lovene om særøje mellem ægtefæller vil bli utredet. Loven om statsborgerlig stemmeret og valg vil utførlig bli gjennomgaaet forut for stortingsvalget. Saa vil der ogsaa komme en fremstilling av rettergangsmaaten i straffesaker og en gjennomgaaelse av den nye straffelov, som træder i kraft fra 1 januar 1904.

NORDLYS er ogsaa det beste blad for avtiser.

Olaf A. Ryens Annoncebureau,

— Norges ældste Annonceforretning. —

Forretningslokale: Akersgaden 7, Kristiania,

besørger Annoncering for de fleste offentlige Contorer, større Forretninger etc.

Annoncer til alle inden- og udenlandske Blade og Tidsskrifter expederes gennem Bureauet til Bladenes Original Priser uden nogetsomhelst Tillæg.

Telefon 823.

Stemmesedler

og

forfaldsskrivelser

leveres paa hurtigste varsel og til billigste priser.

Karlsø boktrykkeri.

Garveriet Viken pr. Harstad

(C. Wikstrøm)

modtager huder og sking til barkning og beredning.

Paa aarsmøtet

i »Nordlys» aktieselskap den 10 januar d. aar fremsatte Benoni Figenschou forslag til følgende ændringer i selskaps love:

§ 2 forandres derhen: Aktieselskapets styre bestaar av 6 medlemmer, som vælges paa aarsmøtet for 1 aar ad gangen. Styrets formand vælges ved særskilt valg. For medlemmer av styret vælges 6 varamænd, likeledes for 1 aar ad gangen.

§ 6 forandres derhen: Ved valg og avstemning paa aktieejernes møte har hver aktieejer 1 stemme.

Forslaget bekjendtgjøres og vil bli avgjort paa et av aktieejernes møte i april.

Dr. Alfred Eriksen.

Ekstra solide

Falvogner, Langvogner, Haandvogner til billigste pris hos **Smed Gabrielsen,** Tromsø.

Skjærp til salgs.

Gode skjærp i Finmarken, beliggende lige ved sjøen, er til salgs.

Nærmere oplysninger erholdes ved henvendelse til bladets ekspedition.

Abonner paa Nordlys.

De fiskere av Karlsø herred som ønsker at komme med ved utdelingen av traad til kobbegarn, anmodes om at melde sig for ordføreren eller fattigstyrets formand.

Brandforsikringsselskapet

Norden

— stiftet 1867 —

Grundfonds . . Kr. 3 100 000

Reservefonds . . 550 000

overtager alle Slags Forsikringer mod ildsvaade i By og paa Landet ved Selskabets Agent i Lyngen: Lensmandsfuldmægtig Knut Egge.

Dygtige Agenter antages hvor Selskapet ikke tidligere er repræsenteret.

Se her!

Fersk Kveite, Uer, Hyse, Torsk og Sei kjøbes til Dagens høieste Priser.

J. G. Nilsen
Narvik.

KARLSØ BOKTRYKKERI
VED O. OLSEN.